

natului va fi lucru sigur, caci altcumu nu aru cere Cancelariulu Ungariei Comiti supremi pentru comitatele Banatului, si despre acesta in fine ne si convinseram, vedindu ca prin resolutiunea imperatésca din 27. Decembre a. tr. se decretéza incorporarea Voivodinei si a Banatului in Ungaria deadreptulu pe temeiu dreptulu publicu alu Ungariei, nefacandu-se neci macaru amintire despre rezultatulu misiunii Comisariului Imperatescu.

Ca romani privému si noi cu o mare incordare la miscarile din Banatu, si eramu cu óresicare neincredere in unu viitoriu ferice alu Banatului incorporanduse in Ungaria, — inse precatu ne era de mare recórea de sórtea Banatului intregu de oparte, pe atatu de mangaieti ne sentiamu de alta parte vedindu ca baremu unu comitatu e mantuitu, decumva acel'a vine in manile unui romanu bravu, energiosu, intiepletu, cu tactu si cu o inima asia buna romana cumu e Domnulu Gozsdu, — pe cari proprietati a avutu norocire junimea romana de aici de nenumerate ori a i-le cunósce, si a i-le studiea, ne era numai téma ca Domni'a Sa va refusa postulu acestu de mare insemnetate.

„Wien. Zeitung“ din 6. Ianuaru inse ne odihni in acesta privintia, — intrinsulu cetiramu cumca Majestatea Sa s'a induratu a denumi pe Advocatulu din Pesta D. Emanulu Gozsdu de Comite supremu in Comitatu Carasiulu.

Junimea romana d'aici primindu faim'a acesta cu o nespusa bucuria, se sfatui ca Marti in 8. Ian. n. se-i gratuleze in corpore, — aceasta se si intempla. Marti la 12 1/2 óre se dusera toti la Ilustritatea Sa, si rigorosantulu Ioane Nemes rosti in numele tuturor urmatoriulu cuventu:

„Illustrissime Domnule! Junimea romana studtósá din Pesta, chiamanda odata a fi organele publicitatii romane — intielegandu, ca vointia innalta a Monarchului 'ti a conferatu postulu de Comite supremu alu Comitatu Carasiulu, 'si implinesce o detorintia placuta, candu in corpore vine a te felicita, si a si esprima bucuria simtita!

„Illustrissime! Actulu redicarii unui barbatu demnu din sinulu natiunei romane la culmea unui Comitatu, cuprinde in sine numai implinirea unui dreptu din cate alte, care 'i competéza neconditionatu inaintea lui Ddieu si a ómeniloru vis-a-vis cu celelalte natiuni, — din drepturile cele sfinte dicu — a carora realizare cu asia mare sete o dorimu.

„Cu sinceritate 'ti declaramu, ca ne pare bine ca dreptulu acela 'lu vedemu intrupatu in persón'a Ilustritatei Tale, carea atatu ne este mai pretiuita catú aceea pe langa o anima adeverata romana, unesce in sine o auctoritate, o prevalentia spirituala si o intiepleciune esperta recunoscuta si de compatriotii nostri.

„Natiunea romana in Banatu e in perplexitate in tempulu de fatia, si Ilustr. Ta ai fostu si esti organulu, faptuitoriulu dreptatii, értane dara sê ne asiediamu sperantia si credinti'a in anim'a-ti cea nobila si drépta, ca vei fi parintele si aparatoriulu ei.

„Misiunea 'ti-e in adeveru grea, si in cercustarile presinte cu atatu mai grea, ca esti romanu! Parasesci silentiulu privatu, ca in rostris se folosesci republicei, lasi unu Tusculanu, ca se te lupti cu Cassiu si Brutu la Philippi! inse sê nu seuiti ca virtutea incoronata cu spini duce la ceriu, aurulu in focu se face mai luciú, romanulu in fapte, prin suferentia si pericle 'si secera gloria: et facere et pati, fortia Romanorum est.

„Deie dara ceriulu! ca ostenelele, care le vei pune in medilocirea binelui publicu, sê fia incoronate de indestulirea-ti privata si comuna, si ca sê-ti implinesci misiunea spre fericirea Carasieniloru, spre decórea si onórea patriei si a natiunei romane,

'ti dorimu o viétia indelungata! Se traiasca Prefectulu Carasiulu! (unu se traiasca! intriitu).

Ilustritatea Sa respunde:

„Fratiloru! Indurarea Inaltiatului Imperatu, prin care fui onoratu cu starea innalta de Comite supremu, nu o pociu considera ca remunerare pentru meritele mele — ce nu le amu —, meritulu e a romaniloru, iare persón'a mea nu e alta de catu unu mizlocu prin care unulu dintre drepturile cele mai sante ale romaniloru se realizéza, totu meritulu meu e: ca sum si am fostu totdeuna romanu.

„Fрати mei! Eu sum fórté fericitu decumva romanii voru fi multumiti cu aceea, ca pentru meritele loru sumu eu remuneratu, de óre ce eu naintea neamului meu nu pociu avé neci unu meritulu, fiindca mi-a lipsitu ocaziunea pan'acuma, prin ast'a inse mi-se deschide calea. de aci nainte voi avé terenu pe care voi poté lucra ca romanu si ca patriotu.

„Fiti incredintiatii fratiloru! ca nu voi lasa neci o ocaziune nefolosita, si neci unu mizlocu legalu nefolositu, ce aru confera la fericirea natiunei romane in genere si a comitatulu meu in spetie, me voi nesui din tóte poterile spre redicórea si innaintarea neamului meu atat materiala catu si spirituala, cu unu cuventu: fia denumirea mea ori cumu primita de ai mei, eu voi lucra ca romanu si ca patriotu.

„Éra Voue frati mei! ve multiemescu pentru aducerea aminte, si fiti siguri ca voi fi tot déun'a recunoscatoriu.“ (unu Vivatu puternicu).

Acestea suntu cuvintele Ilustritatei Sale, cuvinte cari numai din gura unui omu asia sinceru si in anima deschisa ca Ilustr. Sa potu izvori. Acestea potu fi considerate de program'a Ilustritatei Sale, si care a fostu norocosi a-i cunósce caracterulu nepatatu si dreptu, cu care a fostu in stare a-si castiga stima si recunoscinti'a tuturor cari l'a cunoscutu pan'acuma nu va avé neci o téma, ca nu va avé curagiulu de a-lu si implini.

Crasioyenii 'si potu intr'adeveru gratula siesi ca in neplacerea si perplexitatea ce se afla astadi totu Banatulu, ei totusi suntu fericiti. — Amu mai cetitu de unu tempu incóce prin gazetele romane, ca sórtea nóstra e in manile nóstre, cumu ni-o vomu fauri asia o vomu avé, si cu dorere vedemu, ca cam nu e tocma asia. — Voue inse fratiloru Carasieni, vi o potemu dice cu totu resonulu ca „dela voi aterna totulu.“ — m. m.

Pesta 9. Ianuaru 1861.

Domnule Redactoru!

In finea lunei Decemvre, dupa ce s'a intemplatu alegerea diregatoriloru in comitatulu Biharii, vedindu chiaru nedreptatea cea grósa, ce o au executatu magarii in privintia romaniloru, am tramisu unu articulu la foile magiare „Pesti Néplo,“ si „Magyar Sajto;“ — in sa din cauza, ca articulu acela ar face numai sange reu in tóta Bihar'a, nu l'a comunicatu. — Veda dara tóta romanimea, catu suntu de drepti si prompti fratii magiari in privintia nóstra, pe lenga tóta fratietatea ce o anonsa ei totdeuna in colónele jurnaleloru sale, — véda totu romanulu, cum intielegu magarii fratietatea, egalitatea si dreptatea.

Articulu acela 'lu producu aici intraducere fidelu din cuventu in cuventu.

„Domnule Redactor! E lucru cunoscutu in tóte partile patriei, ca alegerea diregatoriloru in Comitatu Bihorului s'a intemplatu.

„Credú, ca nu e de lipsa a areta cu date statistice, ca in Bihorulu — meridionalu — care cuprinde in sine preturele Oradiei mari, a Salontei, a Beiusiului, si o parte mare din a Luncii — cea mai mare parte a poporatiunii o facu romanii, — prin urmare am avutu sperantia tare, si am crediutu, ca oftariloru majoritatii, (a Romaniloru):

dupa diploma imperatésca in tóta privintia se va face destulu. — Insa fórté tare ne amu insielatu, si intru adeveru trebue sá ne miramu de procedur'a acea fara tactu a comisiunei, cumca a votatu pe nisce romani, — mai alesu in cerculu Beiusiului, — cari nu numai acuma, dar si intre cercustarile cele de mainainte, au fostu cei mai nepopulari cari prin faptele loru antiromane pe nationalitatile deosebite, — care de seculi intregi traeseu in pace un'a lenga alta — le atitia una asupra alteia, astadi candu avemu lips'a cea mai mare de infratire si ecintielgere!

Romanii, nici candu nu s'au nasuitu a asupri alte natiuni, si a domni peste ele dupa placu, — devisa loru a fostu totdeuna: a umbla pe calea santa a dreptatii; — romanii nu se silescu intru ateta. ca in vétra asta strabuna a loru numai diregatori romani sá fie alesi, — dar acea pretindu cu totu dreptulu, ca cei ce suntu alesi de diregatori pentru romani. si dela cari voru sá audia esecutarea dreptatii, — sá fie patrioti buní, populari si romani adeverati! . . . Chiar asta e acuma devisa tuturor natiuniloru ca in fruntea loru sá stée barbati de aceea, cari merita increderea comuna si publica, cari suntu in stare a lucra cu succesu bunu pentru binele natiunii si a patriei comune; — de alta parte éra singuru si magiariloru le stá in interesú a indestuli tóte nationalitatile mai alesu intre cercustarile presinte. — Insa o alegere, pre cum e cea din Bihoru, numai ar impededá propesirea in lucrarile publice, — dar nici candu nu o ar innainta.

„Cumca comisiunea respectiva ce seopu a avutu prin alegerea mentionata, nu scimu, — dar acea scimu de sigurú ca tóte dechieratiunile acele de infratire, despre care se facu amentiri in jurnale din tóte unghiurile Ungariei, suntu numai vorbe góle si promisiuni, — fratietatea despre carea ateta se vorbesce — esista numai pe hártie, dar in fapta nu; — si tocma de asta se teme intru ateta romanulu, — asta e, despre care se dice, ca e numai o nalucire, amagire, — si nu voia serioase a natiunii magiare; — caci altcum n'ar fi alesu de diregatori pe nisce renegati, in loculu caroru romanulu ar mai suferi pe turcu!!! . . .

„Est modus in rebus! Cine cugeta mai pe afundu, acela va poté, si va sci cuprinde situatiunea presenta.

„Programele dloru Mauritiu Lukacs, si Mocsáry multiemescu din destulu dorintiele si pretensiunile nationalitatiloru diferite. Nu trebue dara intardiatu! Prin esemplu viu, prin fapta trebue áretatu si demustratu, cá magarii n'au tendintia nici a magiaridia, nici a asupri nationalitatile deosebite, fare: a innainta nasuintia natiuniloru catra unu scopu comunu, a califica si a cresce patrioti buní, si a intinde mana fratiésca de ajutoriu la binele publicu, si la cultivarea poporului s. c. — in sa unele ca aceste, si dechieratiunile, cum e a comitelui supremu din Bihoru D. Haller, cumca „peste 10. ani nu va esista in tóta Ungaria alta natiune, decat numai cea magiara, si cum ea nu va esista romanu, germanu, serbu, judeu, s. el.“ cu tóta intemplantia, causédia numai iritare si neindestulire, — prin urmare pe natiunile nemagiare le umple de o ingrigire fórté mare.

„Romanii din Comitatu Bihorului, au predatu o lista Comitelui supremu, in care fusera insemnati toti romanii, cari suntu capaci a porta vre o diregatoria publica, si deodata suntu populari, — credime Dle Redactoru, cá din acestia numai 2. (cetesce: doi): suntu alesi (si acestia numai de jurati): acolo unde romanii au preponderantia? — apoi, precum scim de sigurú, acesti doi inca au abdisú, vedendu

*) tot aseminé dechieratiune cetimu si din Com. Cenadului,

o asia mare nedreptate! Dorere! aste sunt asia, — si prin urmare, in poporu totu mai tare se inradecina credintia aceia, cumca magiarii fatia cu romanii, nu sunt sinceri din destulu, — si deca se si arata de acesti, forte se abatu de idea fratietatii si de egalitatea dreptatii. Credintia asta trebuie stirpata din poporu cutu mai curendu; asta o pretinde libertatea, fratietatea, egalitatea, si interesulu comunu a patriei.

Déu Dzeu, ca dieta conchiemata catu mai curendu, cu intelepciunea cea mai mare sa rola deslega cesiunea nationalitati'.

Speru, si asceptu dela loialitatea Dlu Redactoru, cumca dechieratiunea acesta o va primi in colonele jurnalului D. Sale, spre refuzarea si nemiceirea credintiei, care e latieta p'ntre romani, ca jurnalele magiare nici candu nu comunica oftările juste ale romanilor!" M. B.

Дитыплэри де зл.

* Четыйдені дін Тимшоара опорарь не поў пэмтэля Коміте сьпретэ Іоан Дамаскинэ дп 7 Іанваріе п. кэ зпэ кондыктэ де фькліі, кэ каре окасізне а кэвжпнатэ дп лімба мацэарь Іоан Місіч, дп чеа сьрваскь Бароньлэ Теодорэ Ніколіч, ші дп чеа ротыль Адвокатьлэ Чермена. Дп Коміте сьпретэ а рьспьнсэ фіеште кьрзіа дп ачесапі лімь.

Тотэ дін Тимшоара се скріе, кэ се аштеаптэ аколо Контеле Ст. Каролі, спре а десціпца Локоціпца де пьпэ акьта десевжршітэ. Мацістратылэ орашылэ челэ октроатэ де пьпэ акьта, ш'а датэ дімісіэнеа. Дптрэ метьрїі чеі пої алені с'а депэмітэ кэ вотэ зпанімэ, ка репрезептанте алэ элементьлэ сьрваскь Адвокатьлэ Бьгарскі де жьде орэменескь, іарэ дін партеа ротыпторэ адвокатьлэ Чермена.

* Адэнареэ коньналэ дін Пешта дін 4/16 Іанваріе а. к. а дечісэ а трімїте о депэціэне ла Канчеларіэлэ, каре сь чеарь, ка діета сь се цьпэ дп Пешта, ші артеле лэате дп ап. 1849 сь се дье дпдрьптэ (пентрэ дппартареэ гардеї націовале.)

* Газета дертыль дін Брашовэ продьче зпэ артікулэ дпвеніпторіс аспра петіціэнеї дін зрты а ротыпторэ, датэ ла Маїестатеа Са.

Дін тотэ артікулэлэ ачеста, се веде а ворві о зрты ші о індівіе карактерістікь дпвекітэ. — Калэпніле челе маї гресолане дін трьпсэлэ дескьркате аспра Націэнеї ротыне, кареа дпгрїжїтэ де віиторьлэ сьз челэ аменіпцатэ де атэтеа — пьрді до реште амї ведеа асігьрате дрентьрїле саме, доведескь патїма чеа маї неагрэ ші маї пестыпьратэ а скріиторьлэ.

* Дьпэ о кореспондїцэ дін Черпьздэ, пьвлікатэ дп „Ward.“ дп 11 Іанваріе п., саэ алесэ аколо метьрїі знеї депэціэпіі, каре мергьндэ ла Віена, сь дескопере ла локьрїле кьвіпчоасе дорінцеле ші черіпцеле Бьковїнеї. Кондыкторіэлэ Депэціэнеї есте Преа Сф. Са Епіскопьлэ Хагамапэ. Дп фрпштеа депэціторэ аэлытэ не D. Еьдоксіэ де Хортьзакї. — Дптре пьпктеле не каре ле ва

аштерне депэціэнеа ачеста, сьнт: Автономїа цьреї — а Бьковїнеї, (каре пьмаї дп вара грекьтэ се апексэ лыпэ Галїдіа, кэ кьлкареэ челорэ маї фервіпді дорінде а локьиторіорэ цьреї,) консервареа націоналітэнеї прїп рьдікареа шкоалорэ попларе ші а знеї катедре де лімба ші література ротыль, аmezареа дп старе егалэ а тьтэротэ конфесїонелорэ, дп ресектэ політікэ ші релїціосэ, аледереа Епіскопьлэ гр. оріенталэ прїп Сїнодэ націоналэ, — регьлареа кьвіпчоасэ а тревіторэ вісерїчешті, адміністрареа ші дптрєвіпцареа фондэлі релїціонаріс гр. оріенталэ вьковїнеанэ сьнтэ контрома Дїетеї провинціале.

* Прїпчїпеле ротыль Стьрза челэ гїнерэ, се аэлы де врео кьтева зіле дп Кьжэ.

* Де тїль де сілэ, прїптерэ акьтэ ші дп Венедїа ванїі австр. де хьртїе. Венедїанї дпсе се фолосескь де дьпшїі пьмаї дьпэ кьрсьлэ вьрсеї, аша с. е. о хьртїе де 10 креїцарї еї о прїмескь пьмаї дп 7 кр., не кьндэ стьпкїрса е сілітэ а о прїмі дп валоареэ еї номїналэ де 10 кр.

* Газета Ірзчїатэ скріе, кэ постэлы міністрэ дп міністерїэлэ зпгьрескь дела 48, Б. Семере, ші каре де атшчі пьпэ азї се аэлы емігратэ дп цьрїле дінафарэ, е пофтітэ а се рептоарче дп патріе ші а окьпа зпэ постэ дпсеппатэ.

* Дела Шелмедї, са трїмісэ ла Віена дп 7 Іан. п. о жьметате міліонэ ванї де арашэ ші де арцїптэ.

* Прїп Бьгарїа се івескэ ічі колеа ванкпоте зпгьрешті, се ворьеште — кэ жьрналэлі мацэарэ Üstökös дпкэ і са трїмісэ асеменеа ванкпоте дп прецэ де презьтерациэне.

* Дп апэлы ачеста іасэ дп Австрїа 95 де фой (жьрпале) політїе. Дптрэ ачестеа 58 дертыне, 11 мацэаре, 10 італїене, 4 вохеме, 4 полоне, 1 сьрваскь, 2 кроате, 1 ілірь, 1 грекь, 2 ротыне. Маї департе: фой неполїтїе еасэ 247; дптрэ ачестеа 147 дертыне, 40 мацэаре, 13 вохеме, 10 полоне, 4 сьрвешті, 4 тоцешті, 3 кроате, 1 словакь, 25 італэ, 1 ротыль. Тоате ачестеа ла олалтэ факэ 342.

* Домпэлы Коміте сьпретэ алэ Крашїеэлы Етапоїлэ Гождэ, — дьпэ кьтэ аэлытэ дп жьрпалеле дертыне — а сосїтэ дп Тимшоара дп 5/17 Іанваріе, не кареле лэ аштептэ дп кьртеа дрэмылэї де фїерэ о депэціэне компьсэ дп повїлі ші цьранї, карїі лэ віневентарэ. Дптрєнд дп четате 40 де кьлэредї ротыпї цьранї дпврькаці дп костемэ націоналэ, дпэ петрекьрэ прелыпгэ трьсэрь кэ фьклї апрїпсе. Маї тьрзісэ фьсе опоратэ кэ зп кондыктэ де фьклї, кэ каре окасїзне і се цьпэрь треї кьвжптьрї дп треї лімві: — дп чеа ротыль, мацэрэ ші сьрвь.

Прїпчїпалеле ротыне.

Бькьрешті, 31 Декетьврїе. Аэлытэ кэ а сосїтэ дела Комїсіа чентраль проїектылэ пентрэ реорганїсареа міністерелорэ, каре се дпцьлече кэ ва фї датэ дп десватереа Адэпъреї. Ачестэ проектэ ера

де тьлтэ аштеї татэ; ші імпортапца лі се дпцьлече лесне. Меканїстмылэ Міністерелорэ поастре ера дьне вокїлэ сістемэ регьламентарэ, ші асэ меканїстмылэ пь маї пьтеа мерце кэ поза ordіne де льярэрі, пь маї ера дп акордэ кэ сістемэлэ репрезептантїв. Тревьеа дарэ сь се дпдрептезе, ші тькарэ кэ пэ кьпоаштемэ дпэ проектылэ; кредетэ кэ ачеста с'а фькьтэ. Дптре алте тьсэрі вьне се зіче кэ дп асэ проектэ се преведе зп міністерэ алэ льярэрілор пьвлїче. Гьверпэлы черьсе тотэ ачеста дела Камьрэ; дпсэ вьзэртэ кэ дп медїпцеле дін зрты дпї регьрасе проектылэ; де време че маї тьлїї дін ДД. Депэціадэ аэлаз імпортэлы. Ведемэ акьтэ кэ Комїсіа Чентраль чере ачеламї льярэ, ші ачеста е фюарте раціоналіэ; кьчі че поате фї маї опортэлы ла пої ка фюртареэ зпї міністерэ де льярэрі пьвлїче? Льярэріле пьвлїче сьнтэ ші ворэ фї ла пої дпкэ тьлтэ тїпшэ зпа дін челе маї імпортанте рапэре алэ адміністрациэї пьвлїче. Не аветэ нічі дрэмырї, нічі подэрі, нічі страде; нічі ораше кьш се каде: тоате астеа тревье сь фїе зпэ лыпэ сьвїектэ де етсдїш ші де льярэ пентрэ гьверпеле пресїпте ші фїтоаре. Ачестэ дпсеппатэ льяраре есте аэьтэратэ не лпнэ гь міністерылэ дін зптрэ, дарэ асэ міністерэ есте атэтэ де дпкьркат, аре атэтеа сарчїні кэ адміністрациа ші поліціа генералэ а цьреї, дпкьтэ преа пьціпшэ тїпшэ дп поате решэне а се окьпа кэ льярэрі пьвлїче, ші а да тоатэ атенціэнеа печесарэ. Тревьїа дарэ а се кьцета ла зпэ міністерэ спечїалэ, ші не паре віне кэ асэ кесціэне ва фї дін поэ пьсэ дп десватереа Адэпъреї.

Аэлытэ кэ М: Са Домпїторьлэ пэ ва дпгьрзіа а се дпгьорче дп Бькьрешті. Тотэ фьлэс де сгомоте авьрде се рьспьндескь аспра стьрїі льярэрілорэ дін Молдова. Ачесте сгомоте, кьрора пэ се поате да нічі зпэ крезьшпїтэ де оаменї серїоші ші раціоналіэ, сьнтэ пегрешїтэ рьспьндїте кэ реа кредїцэ, ші о тактїкэ а ініціалорэ сістемэлы актэлы. Асэ тактїкэ с'а репедїтэ де атэтеорї дп кьта девенїт монотонэ.

Ачі не енарэ апої „Naціон“ кэ зіделе де 5 ші 24 Іанварїс; каре констїтэсэ дозь сьрвьторї націонале діферїте, се зпескэ дптрэ сіпгьрь сьрвьтоаре дп зіоа де 24 Іанварїс, ка зіоа — зіче — каре фькьнд не М. Са Домпэ алэ Ротыніеї, іа дпкредіпцатэ прїп інесшї ачеста повїла мїсіэне де а регьла мареа дорінцэ ші тревьїцэ а націэнеї поастре. Ачестэ ідеэ фьче опoare Длісі Когьліччанэ, ші сьптепшэ дпкьпїтаці а ведеа кэ д'акьт дппаїпте зіоа де 24 Іанварїс ва фї зпїка сьрвьтоаре націоналэ дп амьеле прїпчїпате. Дп асэ зі дп адезьрэ с'а консакратэ мареле прїпчїпіш алэ зпїреї, дп асэ зі с'а пьсэ ваза прїпчїпілэї че аре сь консолїдезе націоналітатеа ротыль. Еа ва фїгьра кэ о маре зі дп апалеле історїеї ротыне, ші тоці ротыпї тревье сь о челебрезе ка чеа маї скьпнэ а лорэ сьрвьтоаре. Кредетэ кэ мьпчїпалїтатеа капїталэї ва шті сь челебрезе асэ сьрвьтоаре а Прїпчїпалелорэ-Бїпте кэ тоатэ демпїтатеа ші помпа. „Naціон.“

Ф о і л е т о н.

Протоколэлы Адэпъреї націонале ротыне дін Трансїлванїа, каре са цьпэтэ дп 1/3 Іанварїе дп Сїбіїш 1861.

Дп зрты літерелорэ конвокьтоаре а ле амьлорэ Архіпэсторї ротыпї D. D. Архіепїскопьлэ Мітрополїтэ Алесандрэ Стерка Шьлэуц ші Епіскопьлэ Андреїш Баронэ де Шагьна, саэ адэпнатэ кіематїі ші трїмішї ротыпїлорэ дін тоате пьрціле Трансїлванїеї, спре а се консьлта деспре кэселе націэнеї ротыне дп моментеле де фьцэ.

Лїтерїле конвокьтоаре се аэлыдэ ачі, зпа де

Ф о і л е т о н.

дто Савїніш 21 Декетьврїе 1861 ст. в., алта кэ ачеламї датэ Нрэлы консїсторїалэ 1100.

Ла 11 оаре дппаїпте де амеазї, дьпэ фїнітэ сф. Літэргїі саэ адэпнатэ кэ тоці дп каселе семїпарїалї, де знде прїп 2 депэціэпіі саэ кіематэ ла адэнаре D. D. Архіпэсторї ротыпї. Ачестїа зэ постэ прїміці де кьтрэ адэнаре кэ вївате ентэсіастїче.

Архіепїскопьлэ Ал. Стерка Шьлэуц дьпэ лывокареа спїрітэлы с. а цьпэтэ о кьвжпtare, асеменеа ші Епіскопьлэ Андреїш Баронэ де Шагьна, ші кэ ачестеа са дескїсэ адэнаре; апої с'а

Ф о і л е т о н.

ншїтэ ла консїтэвіреа іптернэ а адэпъреї, аэла тьлэсэ амьї Архіпэсторї ротыпї де Премедїпцї аї адэпъреї, еарэ де секретарї саэ алесэ D. D. Георгїе Барїдіш, Ліе Мьчеларїш ч. р. консїліарїш, Дїмітрїе Мога ч. р. конс., Іоанне Пьшкарїш ч. р. Прет., Др. Іосїф Ходош Адвокатэ, Др. Іоанне Рац Адвокатэ.

Кэ провокаре ла петїціэнеа націэнеї ротыне, че с'а аштерпэтэ Маїестатеї Сале дппэрьторїэлы де дто Віена 10 Декетьвр. 1860, дп каре а черьтэ конгресэ націоналэ, не васа еспїлікаціэнеї date де Пр. Метр. Ал. Стерка Шьлэуц, кэ Міністрэлы де

статя Шмерлингъ а даг ирин дънса национеи ромъне, voia de а се потеа адна, дн консидераре маі дн- коло а дрептълї де а се потеа адна орі че национе, дн вартътеа кърї дрептї прешедїнтеле Андреїѡ Баронѡ де Шагъна, а декїаратї дн фаца адъ- нъреї, къ амвїї D. D. Архїпъсторї аѡ днкъноштїн- цатї пе Гвѡрнѡтоареле провинциалї, деспре цлне- реа ачестеї адънрї. — Адънареа легалменте с'а консїтуатї.

Шедїнга I.

1. Адънареа а вотатї мїлдїмїтъ ла амвїї Ар- хїпъсторї ромънї пентрѡ остепелеле шї нашї салъ- тарї че аѡ фъктѡ дн казса націоналї ромънї.

2. Адънареа а декїаратї къ дїскъсіонеа ва фї лїверѡ.

3. Ла пропънереа прешедїнтелї А. Л. Ст. Шъ- лъц, с'а четїтї доъ петїціїні, зна де до Савїнїѡ 7 Ноѡмврїе 1860, свъскрїсь де амвїї Архїпъсторї шї де маї мїлдї интелїції ромънї; алта де до Вїена 10 Декемврїе 1860 свъскрїсь де депътаціонеа націонеї ромъне, шї свъштернѡтъ Маїестатеї Сале Лпшъръторїлї.

Амъе ачесте петїціїні се аялѡ ачї лънѡ ачестї протоколї.

Ла дптрѡвареа прешедїнтелї А. Л. Стерка Шълъцѡ, дакъ адънареа прїметше ачесте доъ пе- тіціїні де але сале пропрїе? Адънареа къ знапїмї- тате а декїаратї, къ ле прїметше ка шї кътї ачеле арѡ фї ресълтатълї дїн сїнълї янеї репрезентациїні консїтуїте дънѡ тоате фортеле де лецї, шї прї- метше аспра са солїдарїтатеа дн тоате лъкрърїле амвїлорѡ Архїпъсторї, че леаѡ фъктѡ шї че ле ворѡ фаче дн интересълї націонеї ромъне, шї къ ле ва да вървацї перманенцї лънѡ дїлшїї, пълъ къндѡ націонеа ромънѡ лшї ва къштїга дрептълї сеѡ де націоне полїтїкѡ.

4. Дънѡ ачестеа декїараре серъторѡскѡ, дн ѡрта пропънерї прешедїнтелї Барон де Шагъна, націонеа ромънѡ репрезентатї ачї, се декїарѡ шї къ ачестѡ окасїне де націоне полїтїкѡ шї іп- dependentѡ фадѡ къ челелалте націїні.

5. Адънареа лпсълмедїтъ де къвїнтеле Прешедї- цїлорѡ, ка тоцї ромънїї фърї дїстїнкціоне де кон- фесїоне сълтї фрацї де ачелашї сълце, шї къ астѡ дїстїнкціоне де конфесїоне пѡ маї поате деспърцї пре янї де къръ алцї дн казса націоналї полїтїкѡ ромънѡ, а пофїтї сѡ се іеє ла протоколї декїара- реа: къ аѡрїсітї ва фї ачелѡ ромънѡ, каре ва маї дпчерка а стрїкаре астѡ легътърѡ фръдаскѡ.

6. Са фъктѡтї янѡ каталогї де тоцї мемврїї че консїтуїтескѡ ачестѡ адънацѡ націоналї, шї се аялѡ лънѡ ачестї протоколї.

7. Пентрѡ сїмплїфикареа кърсълї десваторїлорѡ, са денъмїтї о комїсіїне спре а препара обїектеле де дїскъсіоне. Де мемврїї ачестеї комїсіїні съл алесѡ. — D. D. Георгїї Барїц, Іаков Болога, Георгїе де Домша, Іоанне Ханнїа Протопоп, Дъмїтрѡ Молдованѡ, Матеї Попѡ Грїдеанѡ, Пъшкарїї Іоанне, Др. Іосїф Ходош, Др. Іоанне Рац шї Іоанне Шї- потарїї.

Къ ачестеа фїндѡ тїмпълї ла 4 оаре дънѡ амеазї, шедїнга са лпкїсѡ decїdїndѡсе тотѡ одатї къ дн зїва ѡртѡтоаре се ва дескїде ла 10 оаре, лпнпїте де а- меазѡ зї.

Шедїнга II.

дн 2/4 Іанварїе 1861 съл пресїдїлѡ ордо- нарїї.

Дл. Георгїї Барїца аштернѡтъ ла адънаре оператълї комїсіїнеї денъмїте дн шедїнга де ерї, шї ла сълсѡ сълї дїскъте адънареа.

I. Дакъ консїдерндѡ дїпломата дн 20 Октомвр. 1860, прекътї шї преа 'налълї манъскрїсѡ дн-

пърътескѡ дн 21 Декемврїе 1860 къръ прешедїн- теле провїсорїї алѡ канчеларїеї аялїче транспїване Баронълѡ Францїскѡ Кеменї, с'а фъктѡтї десълї прїп мъсерїле де ачестеа дрептѡлорѡ претенсіїні рес- пїкате де націонеа ромънѡ дн петїціїнеа дн 10 Декемврїе 1860?

II. Дакъ пѡ с'а фъктѡтї десълї, че нашї арѡ маї аѡеа а фаче націонеа ромънѡ, къ сълшї ваѡъ реалїсатѡ претенсіїніле респїкате дн пънтеле дн ачестеа петїціїне?

III. Дънѡ че прїнцїпї доресче націонеа ромънѡ, сѡ се факѡ о леѡе електоралѡ? Дънѡ десваторї шї дїскъсіїні, адънареа а копкїсѡ шї а декїаратї ла пъпкълї I, къ къ мъсерїле лъате де Баронълѡ Фран- цїскѡ Кеменї, пїчї дптр'янѡ респектѡ пѡ сълї фъктѡтї десълї претенсіїнілорѡ ромънї, де оарече ла реор- ганїсаре пѡ сълї овсерватѡ пїчї пропорцїїнеа черѡтъ де дрептате, пїчї челе маї неапърате лїпсе, че ресълтѡ дн патѡра сервїцїлї пълїкѡ пѡ са респек- татї, пентрѡ къ:

a.) Лндатѡ ла органїсациїнеа провїсорїе а кан- челарїеї аялїче а Транспїванїеї, са фъктѡтї аѡеа апо- тамїе, къ са денъмїтї пѡмаї янѡ консїларїї ромънѡ, шї пѡмаї янѡ сїнѡгърї секретарїї ромънѡ, дпкълѡ кълъндѡ ла лъмеросїтатеа препондерантѡ а попо- рълї ромънѡ, шї ла лъмеросїтате лъї интересе, атълѡ націоналї, кълѡ шї конфесїоналї, карї каѡтъ а фї репрезентате шї апърате, денъмїреа челорѡ дої іndїvїzї пїчї пе департе пѡ поате мїлдїмї пе наці- неа ромънѡ.

Аномалїа че са фъктѡтї къ денъмїреа де шї пѡ- маї транспїорїе а мемврїлорѡ конференцїеї дн Бел- град, е лпкѡ шї маї вълътоаре ла окї, де оаре че дн націонеа маѡеарѡ, кареа фаче 500 мїї сълете съл пѡмїтї 24 мемврїї, дн націонеа сасѡ, каре аѡа фаче 175 де мїї сълете съл пѡмїтї оптѡ мем- врїї, іарѡ дн націонеа ромънѡ, кареа лъмерѡ янѡ мїліонѡ 354,550 сълете съл денъмїтї тотѡ пѡмаї 8, зї: оптѡ мемврїї.

Дечї ачесте аномалїї, адънареа ле декїарѡ де граваменї націоналї шї конфесїоналї, шї decїde, ка дптр'а репрезентациїне; къръ Маїестатеа Са, сѡ се аштернѡтъ кълѡ маї къръндѡ, спре але пропъне ла чеа маї де апроане дїетѡ транспїванѡ, дптрѡ пропосїдїїніле редештї 1-о Іосо, ка сѡ се факѡ о легалї вїндекаре дънѡ стареа шї лътерълї атълѡ націоналї, кълѡ шї конфесїоналї алѡ попорълї романѡ, денъмїндѡ пе вїїторїї мемврїї, пълъмаї ла канчеларїа аялїкѡ транспїванѡ, чї шї ла тоате дрегъторїїле дн Транспїванїа, къ овсерваре стрїктѡ а лъмеросїтатеї попорълї ромънѡ, атълѡ дн рес- пектѡ націоналї кълѡ шї дн респектѡ конфесїоналї.

Ла пъпкълї II. Адънареа декїарѡ, къ дънѡ че дн орї че статї провълътї къ о консїтуїциїне ва- сатѡ пе прїнцїпїле де статї модернѡ, потестатеа леїслатївѡ е лпшърцїтъ дптрѡ Монархѡ шї корпълї леїслатївѡ, попорълї ромънѡ аре сѡ пърчаѡдѡ къ тоатѡ консанцїа шї персеверанца пе амбеле кълї легале, шї аша сѡ се факѡ кълѡ маї къръндѡ о ре- презентациїне къръ Маїестате, ка ла чеа маї де апроане дїетѡ транспїванѡ, сѡ лндаторѡе пе ачестеа, прїп о пропъсечїїне реѡаскѡ а трата пѡмаї деспре реченереа націонеї ромъне дн Транспїванїа, ка націоне полїтїкѡ дн сїстемата статълї транспїванѡ; прїп ѡртаре ла deta чеа маї де апроане, сѡ де- кретеѡе шї сѡ еялїче къ тоатѡ солепїтатеа, штер- цереа шї десфїїндареа тълъторѡ ачелорѡ арїколї де лецї апроваталїшї компїлаталї, кълѡ шї а тълъторѡ арїкълїлорѡ шї класелорѡ де леѡе, кърпїнсе атълѡ дн дїпломата Леополдїнѡ дн an. 1691, кълѡ шї ар- тїколїї дїеталї дн an. 1743, шї чеї дн 1791, шї дн орї каре алцїї, кълѡ са фъктѡтї шї адъсѡ врео-

датѡ дн прежъдеѡлї шї профанареа, недрептълї- реа, рѡшїнареа шї пълїфїкареа націонеї ромъне шї а конфесїїнеї сале релїціоасе.

б. Ачестеа дїетѡ сѡ декретеѡе дн арїкълареа націонеї ромъне, ка націоне полїтїкѡ шї nederen- дїнтѡ, фадѡ къ челелалте націїні.

с. Арїколїї де леѡе адънї шї декретацї дн ачестѡ лпцълесѡ сѡ свъштернѡтъ Маїестатеї Сале спре санкціонаре.

Дн жъръмжнтълї консїтуїционалї, десїнатѡ а се денъне де къръ статърїле шї ординїле църїе, сѡ се пълъ шї о класълѡ кърпїнѡтоаре де аскъ- рареа дрептърїлорѡ націонеї ромъне, к а націоне по- лїтїкѡ шї nederpendentѡ де челелалте націїні.

Ла пъпкълї алѡ III. Адънареа дн консї- дераре къ ачестѡ пъпкълї че е фортѡе momentосѡ шї таїе кїарѡ дн вїаца консїтуїционалї а Транспїванїеї, а лпсърчїнатѡ пе комїсіїне дн шедїнга де ерї дн- мїлдїндѡ къ дої іврїетї практичї Александрѡ Бъхо- целѡ шї Алесандрѡ Лазар, ка сѡ елаворѡе янѡ проїентѡ де леѡе електорале.

Ла пропънереа Домнълї Аксенте Северѡ, адъ- нареа а декїаратї де граваменѡ шї ачелѡ пасацїї дн скрїсїоареа де кабинетѡ дн 21 Декемврїе дн дреп- татѡ къръ Баронълѡ Кеменї, янѡ лїмъа конфес- тїдїнареї, пълъ ла an. 1848, се декїарѡ де лїмълѡ офїціоасѡ. Казса лїмълїе е недеспърцїтъ де казса націонеї, дечї адънареа decїde, ка шї дн ачестѡ респектѡ, сѡ се факѡ репрезентациїне ла Маїестате, дн лпцълесълї кълѡ са декретатѡ ла пъпкълї I.

Домнълї Dіmїtrїe Молдованѡ, свълъндѡсе де- лїверърїе адънрїеї, ка сѡ прїмеаскѡ постълѡ де офї- чїї ла каре е кїематѡ дн квалїтате де секретарїї ла къртеа аялїкѡ транспїванѡ съл ва? Адънареа а де- кларатѡ, къ прїмїреа постърїлорѡ depinde de ла коп- вїкціїнеа іndїvїdѡалѡ а респектївълї; чї дакъ жъръ- мжнтълї каре е де а се пълъ де янѡ ромънї кїе- матѡ ла офїцїї арѡ фї дн контра интереселорѡ на- цїонеї ромъне, атълї адънаре арѡ дорї ка ромънїї сѡ пѡ прїмеаскѡ постърї де дрегъторїе.

Къ ачестеа фїндѡ тїмпълї фортѡе лпнпїнатѡ, шї аялѡ ла 4 оаре дънѡ амеазѡ зї, шедїнга а дн- четатѡ, decїfїndѡшї тотѡ одатѡ къ, дн зїва ѡртѡ- тоаре се ва дескїде ла 10 оаре лпнпїнте де амеазѡ зї.

41-3 Edїктѡ.

Нїколае Алъѡ, кареа де 13 anї, аѡ прї- берїтѡ дн лъте, пъръсїндѡ къ некредїцѡ пре ле- цїта лѡ Socїe Сага Мїхаїл Племоїѡ, амжл- дої дн Преѡеал — Претѡра Бранълї, сѡ провакѡ прїп ачестеа, а се лпфъцїша лпнпїтеа скълълѡ Протопоескѡ, дн термінѡ де янѡ anѡ, de ла датълѡ де фадѡ; кълї ла дн контра сѡ ва decїde, шї фърѡ де дънълѡ прочесълѡ аспрїї рїдї кълѡ де socїa лѡї, конформѡ, къ сѡ канане але Бїсерїчеї ортодоксѡ.

Зерїештї дн 21 Октомврїе 1860.

Ск. Протопоескѡ гр. орїент. аялѡ Бранълї.

I. Megianѡ.
Протопоѡ.

Кърсърїле банїлорѡ дн Вїена дн 22 Іанварїї п.	
вал. австр. фл. кр.	
Галвїні Лпшърътештї	7 11
Дн Лпшърътештї націонал 5%	75
Металїчелѡ 5%	63